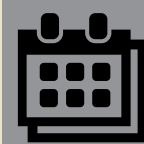

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

24 Μαρτίου

Η 24η Μαρτίου είναι η 83η ημέρα του έτους κατά το Γρηγοριανό Ημερολόγιο (84η σε δίσεκτα έτη). Υπολείπονται 282 ημέρες.

Αργίες και εορτές**Κόσμος**

Παγκόσμια Ημέρα κατά της φυματίωσης

Ορθόδοξη Εκκλησία

Προεόρτια του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1967 - Αποκαλύπτεται ότι από το 1958, το δημόσιο έχει υπεξαιρέσει κονδύλια ύψους 100.000.000 δραχμών από εισφορές, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της «στρογγυλοποίησης» των ποσών εις βάρος του Δήμου Αθηναίων.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1874 - Χάρρυ Χουντίνι, Ούγγρος μάγος

1917 - Κωνσταντίνος Ανδρέου, Έλληνας καλλιτέχνης

1930 - Στβ ΜακΚουήν, Αμερικανός ηθοποιός

1935 - Άντζελα Ζήλεια, Ελληνίδα ηθοποιός και τραγουδίστρια

1954 - Έλλη Στάη, Ελληνίδα δημοσιογράφος

1961 - Γιάννης Βαρουφάκης, Έλληνας οικονομολόγος και πολιτικός

1976 - Θανάσης Κωστούλας, Έλληνας ποδοσφαιριστής

1977 - Τζέσικα Τσάστεϊν, Αμερικανίδα ηθοποιός

1979 - Περικλής Ιακωβάκης, Έλληνας αθλητής

ΘΑΝΑΤΟΙ

1657 - Παρθένιος Γ΄, Οικουμενικός Πατριάρχης

1905 - Ιούλιος Βερν, Γάλλος συγγραφέας

1934 - Θεόφιλος Κεφαλάς - Χατζημιχαήλ, Έλληνας ζωγράφος

1950 - Γεώργιος Αστερίου, Έλληνας πολιτικός

1978 - Νικόλαος Τσίμπας, Έλληνας πολιτικός

1999 - Ισίδωρος Σιδηρόπουλος, Έλληνας πολιτικός

2016 - Γιάννης Κανάκης, Έλληνας ποδοσφαιριστής

2016 - Γιόχαν Κρόιφ, Ολλανδός ποδοσφαιριστής

Εορτασμός της Ελληνικής Επανάστασης του 1821

Ο εορτασμός της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 γίνεται στην Ελλάδα, την Κύπρο και σε κέντρα των Ελλήνων της διασποράς στις 25 Μαρτίου κάθε χρόνο, την ημέρα εορτασμού και του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Η ημέρα αυτή είναι επίσημη αργία στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Συνήθως οι εκδηλώσεις εορτασμού περιλαμβάνουν παρελάσεις και άλλες εορταστικές εκδηλώσεις την ίδια ημέρα ή την προηγούμενη. Οι μεγαλύτερες εκδηλώσεις είναι στρατιωτική παρέλαση στην Αθήνα την 25η Μαρτίου, ενώ την προηγούμενη, στις 24 Μαρτίου, γίνεται μαθητική εορτή στα σχολεία της χώρας. Σε άλλους Δήμους γίνονται παρελάσεις στρατιωτικών τμημάτων, μαθητών, συλλόγων κλπ. καθώς και δοξολογίες σε ναούς. Ο εορτασμός σε αυτή την ημέρα καθιερώθηκε το 1838 με το Βασιλικό Διάταγμα 980 / 15(27)-3-1838 από την Κυβέρνηση του Όθωνα.

Η 25η Μαρτίου, ημέρα του Ευαγγελισμού, είχε οριστεί ως ημέρα έναρξης της Ελληνικής Επανάστασης από τον αρχηγό της Φιλικής Εταιρείας Αλέξανδρο Υψηλάντη «ως ευαγγελιζόμενη την πολιτικήν λύτρωσιν του ελληνικού έθνους». Η ημερομηνία αυτή θεωρήθηκε ως σημείο αναφοράς από τις πρώτες ήδη ημέρες της Επανάστασης, και μάλιστα ως έναρξη ειδικής χρονολόγησης, ακόμα και σε περιοχές που είχαν επαναστατήσει ενωρίτερα. Τουλάχιστον από το 1823 εθεωρείτο στην Πελοπόννησο ως ημέρα έναρξης της επανάστασης.

Το 1822, η προσωρινή κυβέρνηση που είχε έδρα την Κόρινθο, αποφάσισε να εορταστεί η επέτειος της Επανάστασης μαζί με το Πάσχα (2 Απριλίου, παλ. ημ.). Ο εορτασμός έγινε στην Κόρινθο με στρατιωτική πομπή, πανηγυρική δοξολογία και κανονιοβολισμούς, όπως περιγράφει ο Γερμανός εθελοντής Striebeck που την παρακολούθησε.

Κατά τον συγγραφέα Δ. Φωτιάδη και άλλους, ως εθνική γιορτή πριν το 1838 θεωρούνταν η 1η Ιανουαρίου, ημερομηνία κατά την οποία ψηφίστηκε από την 1η Εθνοσυνέλευση της Πιάδας (Παλιάς Επιδαύρου) το 1ο Ελληνικό «Σύνταγμα», ήτοι «Προσωρινό Πολίτευμα». Πιστεύεται λοιπόν πως η αλλαγή της ημερομηνίας «η εθνική γιορτή έχανε τον πολιτικό και επαναστατικό χαρακτήρα και έπαιρνε θρησκευτική απόχρωση» με ό,τι συνεπαγόταν κάτι τέτοιο για τις διεκδικήσεις περί δημοκρατικότητας και συντάγματος. Η ιστορικός Χρ. Κουλούρη που ερεύνησε τους εορτασμούς τύπου εθνικής εορτής από

το 1834 και μετά, δεν περιλαμβάνει σ' αυτές την 1η Ιανουαρίου, αλλά έξι ημερομηνίες σχετιζόμενες με τη βασιλική οικογένεια. Κυριότερη εορτή πριν την καθιέρωση της 25ης Μαρτίου ήταν η 25η Ιανουαρίου, επέτειος της αποβίβασης του Όθωνα στη Ναύπλιο (1833). [12].

Ως ημερομηνία έναρξης της Επανάστασης θεωρείται και η 24 Φεβρουαρίου, οπότε άρχισε η επανάσταση Ελλήνων στη Βλαχία με την προκήρυξη του Αλέξανδρου Υψηλάντη Μάχου υπέρ Πίστεως και Πατρίδος. Εκτοτε και με άλλες επαναστατικές πράξεις που έλαβαν χώρα πολύ πριν την 25η Μαρτίου απλώνεται η επανάσταση στον ελληνικό χώρο, έως ότου καταλήγει στην επικράτεια της Πελοποννήσου. Το ότι οι εχθροπραξίες είχαν ξεκινήσει πριν την 25 Μαρτίου μαρτυρείται και από τις ειδήσεις που διασώθηκαν στην «Αλληλογραφία του εν Πάτραις Ολλανδικού Προξενείου: 1821», δεδομένου ότι η ολλανδική κυβέρνηση δια του πρέσβη της στην Πάτρα ενημερώθηκε κατά την 23η Μαρτίου, ότι «από τινος χρόνου σοβούσα επικίνδυνος κατάσταση εξεσπασε και ότι οι Έλληνες ανέλαβον τα όπλα κατά του δυνάστου». Η επίσημη διακήρυξη των επαναστατών προς τις ξένες κυβερνήσεις έγινε με προκήρυξη της «Μεσοπνιακής Γερουσίας» την 25 Μαρτίου 1821. Η 25/3 λογίζεται ως αρχή της Επανάστασης σε δικαστικό έγγραφο της Προσωρινής Διοίκησης της Ελλάδος του 1823, όπου το «Επαρχικόν Κριτήριο Τριπολιτζάς» (είδος δικαστικού οργάνου) αναφέρει ότι «η αποστασία ηκολούθησε εις τας 25 Μαρτίου».

Πρώτος ο Παναγιώτης Σούτσος πρότεινε το 1834 την καθιέρωση εορτασμού της Ελληνικής Επανάστασης την 25η Μαρτίου, αναφέροντας ότι ήταν η μέρα γενίκευσης της επανάστασης στην Πελοπόννησο και αναγέννησης της Ελλάδας, σε υπόμνημα το οποίο ο Ιωάννης Κωλέττης υπέβαλε στον Όθωνα ως πρόταση σχεδίου νόμου. Το έγγραφο του Κωλέττη, τότε Υπ. Εσωτερικών, έχει ημερομηνία 22 Ιαν./2 Φεβρ. 1835 και προτείνει στον Βασιλέα τη θέσπιση εορτασμών με πανελλήνιους αγώνες παρόμοιους με αυτούς της αρχαίας Ελλάδας. Η εισήγησή του είναι σε γαλλική γλώσσα με γερμανική περίληψη. Αναφέρει ότι ο «περίφημος Γερμανός» (celebre Germanos) κήρυξε την Επανάσταση στις 17 Μαρτίου 1821 στην Αγία Λαύρα, και ότι η επανάσταση γενικεύτηκε στην Πελοπόννησο την 25 Μαρτίου την οποία και θεωρεί ως εναρκτήρια ημερομηνία μιας νέας εποχής για την Ελλάδα. Λέει μάλιστα ότι υπήρχε

προφητεία των μοναχών του Μεγάλου Σπηλαίου ότι σ' αυτή την ημερομηνία θα συνέβαινε αναγέννηση της Ελλάδος, και ότι οι Οθωμανοί της Πελοποννήσου το γνώριζαν και κάθε χρόνο αυτή την ημερομηνία έπαιρναν έκτακτα μέτρα ασφαλείας (Διαμαντής, σ. 314). Οι εορτασμοί που πρότεινε ο Κωλέττης περιλάμβαναν διαγωνισμούς στις τέχνες και τα γράμματα και σε διάφορα αγωνίσματα. Θα γίνονταν στην Τρίπολη, την Αθήνα, την Ύδρα και το Μεσολόγγι, εκ περιτροπής μέσα σε μία τετραετία, όπως στην αρχαιότητα οι Ολυμπιακοί, οι Πυθικοί κτλ.

Ο πρώτος εορτασμός στην Αθήνα όπου συμμετείχαν ο Βασιλιάς Όθων και η Βασίλισσα Αμαλία, πολιτικές και στρατιωτικές αρχές και πλήθος λαού, έγινε στον Ναό της Αγίας Ειρήνης. Ο Μητροπολιτικός Ναός των Αθηνών θεμελιώθηκε την 25 Δεκ. 1842 και αφιερώθηκε στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου για να τιμηθεί η 25 Μαρτίου 1821.

Έως το 1875 ο στρατός βρισκόταν παρατεταγμένος κατά μήκος της διαδρομής της βασιλικής πομπής από τα ανάκτορα προς την εκκλησία και αντίστροφα. Το 1875 πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά παρέλαση του στρατού μπροστά από τα ανάκτορα, πρακτική τρέχουσα από τα μέσα του αιώνα σε δημόσιες γιορτές στη Γαλλία και τα γερμανικά κράτη. Την επόμενη χρονιά, αν και δεν πραγματοποιήθηκε στρατιωτική παρέλαση εξαιτίας βροχής, δίπλα στο στρατό παρατάχθηκε και μία πανεπιστημιακή φάλαγγα. Η πρωιμότερη αναφορά για μαθητική παρέλαση εντοπίζεται το 1899. Τα σχολεία είχαν παραταχθεί και κατά τον εορτασμό της 25ης Μαρτίου του 1924, όταν ανακηρύχθηκε η Δημοκρατία. Τα επόμενα χρόνια την παρέλαση του στρατού πλαισίωσαν και πρόσκοποι και μαθητές στρατιωτικών σχολών. Το 1932 τα σχολεία της Αθήνας παρήλασαν μπροστά από επισήμους στο μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη μαζί με τους προσκόπους, τη «φρουρά της πόλης» και τις «εθνικιστικές οργανώσεις». Από το 1936 η μαθητική παρέλαση, που έγινε μπροστά από το βασιλιά Γεώργιο και τον πρωθυπουργό Μεταξά, έλαβε επίσημο χαρακτήρα. Την περίοδο της δικτατορίας του Μεταξά οι παρελάσεις μαθητών και φαλαγγιτών (μελών της ΕΟΝ) προσέλαβαν μεγάλη σημασία και συνδέθηκαν με τη στρατιωτική παρέλαση. Η πρακτική των μαθητικών παρελάσεων εξακολούθησε κατά την εμφυλιοπολεμική περίοδο και έπειτα έως και μετά τη μεταπολίτευση.